

ROMÂNIA

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

PLENUL

HOTĂRÂRE nr. 480

din 29 Mai 2008

Sub nr. 2091/IJ/721/SIP/2007/16148/ST/2008, Inspecția judiciară a înaintat Plenului Consiliului Superior al Magistraturii cererea domnului Ilie Picioruș, procuror la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, care a solicitat verificarea unor aspecte semnalate în mass-media, ce au fost de natură a-i afecta buna reputație.

În susținerea solicitării, domnul Ilie Picioruș a arătat că după numirea sa în funcția de secretar general adjunct al Consiliului Superior al Magistraturii, la data de 18 ianuarie 2005, în mass media au apărut o serie de articole conținând afirmații cu caracter nereal, sens în care a amintit câteva dintre acestea:

- ziarul Adevărul din 30 ianuarie 2005 - „ofițer de informații”;
- ziarul Averele din 30 iunie 2005 (autor Ondine Gherguț) - „ofițer de securitate”;
- ziarul România Liberă din 21 septembrie 2006 - „procuror securist”;
- ziarul Bună ziua Ardeal (autor Mihai Antoci) - „ absolvent al Școlii de perfecționare a cadrelor de securitate”;
- Revista Presei Române din 27 ianuarie 2005 a Ambasadei Franței la București - „ Ilie Picioruș colaborator al securității”;
- ziarele Gardianul, Realitatea Românească și Ziua – „ ofițer de securitate”;

- ziarele Azi, Național, Adevărul și Evenimentul Zilei – „ofițer de informații”;
- ziarul România Liberă – „colaborator al securității”.

Domnul procuror Ilie Picioruș a arătat că netemeinicia unor asemenea afirmații rezultă din Decizia nr. 2017 din 21 iunie 2007 a Consiliului Național pentru Studierea Arhivelor Securității.

Analizând cererea formulată și verificările efectuate de Inspekția Judiciară, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii reține următoarele:

La data de 17 ianuarie 2005, domnul procuror Ilie Picioruș din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a fost numit secretar general adjunct al Consiliului Superior al Magistraturii.

Numirea sa în această funcție a generat reacția publică a ministrului justiției, care cu prilejul conferinței de presă din data de 18 ianuarie 2005 a considerat această numire „rușinoasă și afectează grav imaginea Consiliului Superior al Magistraturii”.

În cadrul aceleiași conferințe de presă, Ministrul justiției a mai arătat că numele procurorului Ilie Picioruș este legat de cazul disidentului Gheorghe Ursu și al procurorului Cristian Panait, amplu dezbătute anterior în mass media.

Poziția publică a înaltului oficial a fost publicată în mai multe ziare centrale (în acest sens, ziarul Ziua din 19 ianuarie 2005, cu titlul „ Macovei: „ Numirile lui Picioruș și Popa sunt rușinoase”).

Ulterior, au fost reluate în mass media cele două cazuri, respectiv cel al disidentului Gheorghe Ursu și cel al procurorului Cristian Panait, care au constituit de altfel, obiect al interviului susținut de procurorul Ilie Picioruș în fața Plenului Consiliului Superior al Magistraturii cu prilejul analizării candidaturii sale la funcția de secretar general adjunct al acestei instituții (în acest sens, ziarul Ziua din 21 ianuarie 2005, cu titlul „Procurorul Picioruș a trimis în judecată un mort”).

Cu referire la imaginea publică a procurorului Ilie Picioruș, proaspăt numit secretar general adjunct al Consiliului Superior al Magistraturii, a fost lansată în presă ideea privind apartenența sa la fostele servicii de securitate și/sau activarea acestuia în actualele servicii de securitate, în diferite forme.

Astfel, în ziarul Ziua din data de 27 ianuarie 2005 a fost publicat articolul „Macovei zăngăne armele”, articol în cuprinsul căruia s-a menționat: „ un punct fierbinte l-au constituit și zvonurile intens vehiculate potrivit cărora noul secretar adjunct al Consiliului Superior al Magistraturii, Ilie Picioruș (al cărui nume e legat de asasinarea disidentului Ursu și „sinuciderea” procurorului Cristian Panait), ar fi fost ofițer de securitate și că ar activa și în prezent sub acoperire”.

„Zvonul” a fost adus la cunoștința ministrului justiției și președintelui Consiliului Superior al Magistraturii, care au precizat reprezentanților mass media că vor cere oficial Serviciului Român de Informații și Consiliului Național pentru Studierea Arhivelor Securității să răspundă dacă aceste informații sunt reale pentru a se putea acționa în consecință.

Poziția oficială a președintelui Consiliului Superior al Magistraturii și ministrului justiției, precum și demersurile efectuate de către aceștia au fost publicate în mai multe ziare centrale.

În articolele publicate, zvonul s-a transformat în acuzație, sau respectiv acuzație referitoare la apartenența procurorului Ilie Picioruș la fostele sau actualele servicii de informații.

Dintre articolele de presă apărute în acea perioadă sunt și cele apărute în:

- ziarul „Gardianul” din 1 februarie 2005, cu titlul „ Șefii principalelor instituții din Ministerul Justiției, verificați de CNSAS”, în cuprinsul căruia se arată că „ Dan Lupașcu, președintele acestei instituții, a cerut (...) să se verifice informația apărută în ultima perioadă, în presă, referitoare la procurorul Ilie Picioruș. Acesta a fost acuzat că a fost, înainte de Revoluție, ofițer de securitate”

- ziarul „Ziua” din 31 ianuarie 2005, cu titlul „ Picioruș, verificat de CNI și CNSAS”, în care se arată: „Dan Lupașcu, președintele Consiliului Superior al Magistraturii, vrea să știe dacă procurorul Ilie Picioruș figurează în structura fostelor organe de securitate. Președintele Consiliului Superior al Magistraturii, Dan Lupașcu, a solicitat (...) să se verifice informațiile publicate în mass media privindu-l pe procurorul Ilie Picioruș. Lupașcu a cerut să se comunice Consiliului dacă Picioruș figurează în structura fostelor organe de securitate și în ce calitate”

- ziarul „Adevărul” din 31 ianuarie 2005, cu titlul „Verificare a procurorului Ilie Picioruș de SRI și Ministerul Public” se precizează că „Președintele Consiliului Superior al Magistraturii (CSM), Dan Lupașcu, a solicitat (...) să se verifice informațiile publicate în mass media privindu-l pe procurorul Ilie Picioruș. Solicitarea CSM survine articolelor de presă, potrivit cărora Ilie Picioruș ar fi „ofițer de informații”.

- ziarul „Azi” cu titlul „ Membrii CSM vor fi verificați de CNSAS” și subtitlul „Este sau nu procurorul Picioruș în schema SRI ?” conform căruia „Potrivit articolelor de presă, Ilie Picioruș ar fi ofițer de informații”.

- ziarul „Național” cu titlul „ A fost sau nu procurorul Picioruș ofițer de informații?” care arată că „ Solicitarea CSM survine articolelor publicate în presă, potrivit cărora Ilie Picioruș ar fi „ofițer de informații”.

- ziarul „Cotidianul” cu titlul „ Lupașcu cere verificarea lui Picioruș”, publicație care s-a rezumat la prezentarea solicitării președintelui CSM Dan Lupașcu adresată directorului SRI vizând verificarea aspectului dacă procurorul Ilie Picioruș „ figurează în structura serviciului sau în structura fostelor organe de Securitate și în ce calitate”. În același sens este și articolul publicat în ziarul Evenimentul zilei cu titlul „ Picioruș, verificat de SRI”.

- ziarul „Realitatea Românească” cu titlul „ Bănuie că ar proveni din fosta Securitate, actualul secretar al CSM, procurorul Ilie Picioruș a fost luat la purcat de SRI și Parchetul General”, articol în cuprinsul căruia se arată „demersul lui Lupașcu, o premieră în istoria justiției din România, vine după o serie de articole publicate de presa centrală, potrivit cărora Ilie Picioruș ar fi „ofițer de informații”.

O reiterare a acestor suspiciuni a fost redată de mass media cu prilejul aducerii la cunoștința publicului a măsurilor dispuse de către Consiliul Superior al Magistraturii în ședința din data de 25 mai 2005, privind revocarea din funcțiile de conducere deținute în cadrul aparatului tehnic de 4 persoane.

Astfel, în articolul „ Ilie Picioruș secretar general al CSM”, publicat în ziarul Ziua la data de 27 mai 2005, s-a arătat că „ în urma suspiciunilor publicului cum că acesta (nns. Ilie Picioruș) ar fi ofițer acoperit al serviciilor secrete, chiar din vremurile

Securității, ministrul Monica Macovei a solicitat CNSAS verificarea dosarelor tuturor membrilor CSM”.

La aceeași dată, sub titlul „ La propunerea lui Dan Lupașcu, Ion Popa revocat din funcția de secretar general al CSM”, ziarul Curierul Național a reluat informația conform căreia „în 27 ianuarie, președintele CSM, Dan Lupașcu, a cerut (...) să se verifice o serie de informații publicate în mass media privindu-l pe procurorul Ilie Picioruș potrivit cărora acesta ar fi „ ofițer de informații”.

În aceste condiții, de la o simplă afirmație publicată la data de 27 ianuarie 2005, respectiv zvonul că procurorul Ilie Picioruș ar fi fost ofițer de securitate și că ar activa și în prezent „sub acoperire”, știre intens mediatizată, s-a ajuns la asocierea implicită a numelui procurorului Ilie Picioruș cu o pretinsă apartenență a acestuia, într-o formă sau alta, la fostele sau actualele servicii de informații.

În acest sens, în articolul „ Beizadelele n-au teamă de lege”, publicat în ziarul România Liberă din data de 21 septembrie 2006, s-a inserat mențiunea: „procuror de sorginte securistă”, cu referire la domnul Ilie Picioruș.

Cu privire la același procuror, la data de 6 aprilie 2006, sub titlul „Mânăstirea procurorilor” publicat în ziarul Bună ziua Ardeal, s-a arătat că „vechiul procuror comunist Ilie Picioruș”, este absolvent al altei serii a școlii de Perfecționare a Cadrelor de Securitate.

Fără a epuiza articolele de presă în care s-au făcut aprecieri cu privire la „informațiile” referitoare la apartenența procurorului Ilie Picioruș, se apreciază că aspectele prezentate mai sus sunt suficiente în conturarea unei imagini defavorabile acestuia.

Reacția Consiliului Superior al Magistraturii, a Ministerului Justiției și a Asociației Magistratilor din România s-a concretizat în cererile adresate Consiliului Național pentru Studierea Arhivelor Securității, înregistrate cu numărul P 282/05/01.02.2005, P 308/05/01.02.2005 și P 3900/04/25.11.2004.

Verificările efectuate au statuat că domnul Ilie Picioruș nu figurează în bazele de date ale Direcției Investigații a C.N.S.A.S., iar S.R.I. a comunicat că este „necunoscut” în

evidențele create de securitate și nu a fost agent (cadru) al Securității; nu au fost identificate dosare sau documente referitoare la persoana sa în arhiva S.I.E..

Pe de altă parte, S.I.A. a răspuns că nu deține informații/dosare/documente întocmite pe numele său, pentru a stabili calitatea de agent sau colaborator al poliției comuniste, precum și că nu a fost ofițer al fostei Direcții a IV-a din cadrul Departamentului Securității Statului.

Pe baza materialului probator avut la dispoziție până la data de 21 iunie 2007, Colegiul Consiliului Național pentru Studierea Arhivelor Securității, prin Decizia nr. 21017/21 iunie 2007, a decis că domnul Ilie Picioruș nu a fost agent/colaborator al poliției politice comuniste.

Relații similare au fost comunicate și cu privire la situația actuală a procurorului Ilie Picioruș.

Informațiile publicate, așa cum au fost expuse mai sus, sunt de natură să aducă atingere reputației profesionale a magistratului Ilie Picioruș, având în vedere următoarele considerente:

Potrivit art. 6 din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, judecătorii, procurorii, magistrații-asistenți, personalul de specialitate juridică asimilat magistraților și personalul auxiliar de specialitate sunt obligați să facă o declarație autentică, pe propria răspundere potrivit legii penale, privind apartenența sau neapartenența ca agent sau colaborator al organelor de securitate, ca poliție politică, declarații verificate de Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității.

De asemenea, potrivit art.7 alin.1 din aceeași lege, judecătorii, procurorii, magistrații-asistenți, personalul de specialitate juridică asimilat acestora și personalul auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești și parchetelor nu pot fi lucrători operativi, inclusiv acoperiți, informatori sau colaboratori ai serviciilor de informații, încălcarea acestor dispoziții conducând, potrivit alin. 4 al aceluiași articol, la eliberarea din funcția deținută, inclusiv cea de judecător sau procuror.

În sensul acestor norme juridice sunt declarațiile date de procurorul Ilie Picioruș, în formă autentică, cu referire la neapartenența sa la serviciile de informații.

Obligațiile și interdicțiile instituite magistraților, atât prin Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cât și prin Codul deontologic al judecătorilor și procurorilor, aprobat prin Hotărârea nr. 328 din 24 august 2005 a Consiliului Superior al Magistraturii, privesc cadrul general de asigurare, din interior, a condițiilor de independență și imparțialitate a sistemului judiciar, de sporire a încrederii publicului în actul de justiție.

În acest cadru, reputația profesională a magistraților se raportează direct la încrederea publicului în actul de justiție, cu consecințe directe și imediate în aprecierea independenței și imparțialității sistemului judiciar.

Diverse jurisdicții internaționale au confirmat, de nenumărate ori, că o putere judiciară independentă și imparțială este un instrument indispensabil oricărui stat democratic, iar acesta este un element esențial al unui sistem politic bazat pe principiile unui stat de drept.

„Informațiile” publicate în mass media sunt de natură a genera suspiciunea publicului cu privire la independența și imparțialitatea procurorului Ilie Picioruș și vizează nemijlocit reputația profesională a acestuia, în condițiile în care faptele imputate acestuia, dacă ar fi fost adevărate, ar fi vizat atât sancțiuni penale, cât și excluderea din magistratură.

În plus, în acest caz, reputația profesională este legată nemijlocit de condițiile de imparțialitate și independență inerente activității magistraților.

Conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, distinct de conduita personală a magistratului, există fapte determinate care pot ridica îndoieli cu privire la imparțialitatea sa.

În acest context, chiar și aparențele pot prezenta importanță, întrucât impactul produs vizează încrederea pe care, într-o societate democratică, instanțele judecătorești trebuie să o inspire publicului.

În consecință, orice magistrat cu privire la care exista un motiv legitim al temerii privind lipsa de imparțialitate trebuie să se retragă (Thorgeir Thorgeirson v. Islanda, hotărâre din 25 iunie 1992, § 51).

Suspiciunea mediatizată cu privire la o pretinsă apartenență a procurorului Ilie Picioruș la serviciile de informații a fost de natură să afecteze credibilitatea imparțialității

și independenței acestuia și să afecteze astfel reputația profesională a procurorului, din această perspectivă, iar repetarea cu obstinență a acestei „informații”, chiar sub forma în care a fost redactată în cuprinsul articolelor, este de natură a sădi opiniei publice neîncrederea în activitatea procurorului.

Referitor la acest aspect, sunt de menționat următoarele:

Rolul presei într-o societate democratică, recunoscută ca fiind „câinele de pază al democrației”, presupune dreptul și obligația acesteia de a răspândi informații și idei privitor la chestiuni de interes public (De Haes and Gijssels v. Belgia, hotărâre 24 februarie 1997, § 37), respectiv ea nu are doar sarcina de a răspândi asemenea informații și idei, ci și publicul are dreptul de a le primi, întrucât, altfel, va fi incapabilă să-și joace rolul său vital. (Thorgeir Thorgeirson v. Islanda, hotărâre 25 iunie 1992, § 63; Bladet Tromsø and Stensaas v. Norvegia [GC], hotărâre 20 mai 1999, § 62).

În mod constant a fost recunoscută importanța obținerii de către cetățeni a informațiilor privind funcționarea justiției, instituție esențială într-o societate democratică.

Presa reprezintă unul din mijloacele de care dispun responsabili politici și opinia publică spre a se asigura că magistrații se achită de înaltele lor responsabilități în conformitate cu misiunea ce le este încredințată (Prager și Oberschlick, hotărâre 26 aprilie 1995, §34).

Cu privire la activitatea presei și limitele criticii admisibile într-o societate democratică, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a demarcat clar distincția fundamentală între expunerea unor fapte (care au efect sporit de convingere, dar necesită demonstrarea corespunderii lor realității) și formularea unor opinii (care este legată de perceperea subiectivă a realității și prin urmare, imposibil de demonstrat că ele corespund realității) (Cazul Lingens v. Austria, hotărâre 8 iulie 1986, § 59).

Expunerea unor fapte nu include și noțiunea de „zvon”, lucru statuat, de altfel, explicit și prin reglementarea art. 4 din Rezoluția 1003 (1983) referitoare la etica jurnalistului adoptată de Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei, potrivit căruia „difuzarea de știri ar trebui să se bazeze pe sinceritate, asigurată prin mijloacele adecvate de verificare și dovadă, și imparțialitate în prezentare, descriere și narare. Zvonurile nu

trebuie confundate cu știrile. Titlurile și rezumatele știrilor trebuie să reflecte cât mai fidel esența faptelor și datelor prezentate”. De asemenea, zvonul nu poate reprezenta, sub nicio formă, o exprimare a unei opinii.

În același sens sunt și dispozițiile Codului Deontologic al Ziaristului Adoptat de Clubul Român De Presă.

Conform articolului 1 din Codul Deontologic al Ziaristului, adoptat de Clubul Român De Presă „ziaristul are datoria primordială de a relata adevărul, indiferent de consecințele ce le-ar putea avea asupra sa, obligație ce decurge din dreptul constituțional al publicului de a fi corect informat”.

Această normă se completează cu cea menționată în cuprinsul articolului 2, conform căreia „Ziaristul poate da publicității numai informațiile de a căror veridicitate este sigură, după ce în prealabil le-a verificat, de regulă, din cel puțin 2 surse credibile”.

De asemenea, potrivit art. 3 din același cod deontologic, „ziaristul nu are dreptul să prezinte opiniile sale drept fapte. Știrea de presă trebuie să fie exactă, obiectivă și să nu conțină păreri personale”.

În acest context, lansarea publică a unor „ zvonuri” sau „informații publicate în presa centrală”, care ulterior se dovedesc a fi neadevărate, necesită un proces de reparație morală, respectiv, în cazul de față, de apărare a reputației profesionale.

Față de cele expuse mai sus;

În temeiul art.30 alin.1) din Legea nr.317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările și completările ulterioare, prin vot direct și secret, cu majoritatea voturilor membrilor prezenți,

PLENUL CONSILIULUI SUPERIOR AL MAGISTRATURII

HOTĂRĂȘTE

Art.1 - Admite cererea de apărare a reputației profesionale formulată de domnul **Ilie Picioruș**, procuror în cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

Art.2 – Prezenta Hotărâre cu nr.480/29.05.2008 se comunică Inspecției judiciare și Direcției resurse umane și organizare, în vederea punerii în aplicare.

Data în București, la data de 29 Mai 2008

Președinte,

Judecător Lidia BARBULESCU

